

**IZVJEŠĆE O PROVEDBI PLANA RAZVOJA
ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE ZA
RAZDOBLJE OD 2021. DO 2027. GODINE
ZA 2022. GODINU**

Naziv nositelja izrade: Šibensko-kninska županija

Izrađeno: ožujak 2023.

Sadržaj

Uvod.....	4
Izješće o provedbi posebnih ciljeva	5
1. Posebni cilj 1. Razvoj diversificiranog gospodarstva	5
1.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda	5
1.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 1.....	5
2. Posebni cilj 2. Razvoj konkurentne i održive poljoprivrede i ribarstva.....	7
2.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda	7
2.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 2.....	7
3. Posebni cilj 3. Revitalizacija i valorizacija kulturne baštine uz razvoj kreativnih industrija i kulturnih sadržaja	9
3.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda	9
3.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 3.....	9
4. Posebni cilj 4. Razvoj kvalitetnog odgojno-obrazovnog sustava u skladu s potrebama društva i gospodarstva	10
4.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda	10
4.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 4.....	11
5. Posebni cilj 5. Osnaženje kapaciteta i modernizacija javne uprave i civilnog sektora	12
5.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda	12
5.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 5.....	12
6. Posebni cilj 6. Pобоljšanje kvalitete i dostupnosti zdravstvenih i socijalnih usluga	14
6.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda	14
6.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 6.....	14
7. Posebni cilj 7. Promicanje zdravog i aktivnog života kroz sport i rekreaciju.....	15
7.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda	15
7.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 7.....	15
8. Posebni cilj 8. Povećanje kvalitete života s naglaskom na obitelj i mlade	17
8.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda	17
8.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 8.....	17
9. Posebni cilj 9. Jačanje otpornosti i sigurnosti Šibensko-kninske županije.....	18
9.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda	18
9.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 9.....	18
10. Posebni cilj 10. Digitalna transformacija društva i gospodarstva	20
10.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda	20
10.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 10.....	20

11.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda.....	21
11.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 11	22
12. Posebni cilj 12. Zelena i energetska tranzicija	23
12.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda	23
12.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 12.....	23
13. Posebni cilj 13. Razvoj održive mobilnosti.....	25
13.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda	25
13.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 13.....	25
14. Posebni cilj 14. Poticanje ravnomjernog razvoja otoka, potpomognutih i brdsko- planinskih područja	26
14.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda	26
14.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 14.....	27
15. Posebni cilj 15. Razvoj pametnih i održivih gradova i sela u kontekstu jačanja pozicije regionalnog gospodarstva	28
15.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda	28
15.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 15.....	28
Zaključak.....	30

Uvod

Temeljem Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17, 151/22) (u daljnjem tekstu: Zakon), Šibensko-kninska županija kao jedinica područne (regionalne) samouprave izradila je Plan razvoja Šibensko-kninske županije za razdoblje 2021.-2027. godine (u daljnjem tekstu: Plan razvoja). Plan razvoja predstavlja srednjoročni akt strateškog planiranja kojim se definira smjer razvoja županije tijekom sedmogodišnjeg razdoblja koje se vremenski oslanja na novu financijsku perspektivu EU 2021.-2027. godine te je usklađen s relevantnim dugoročnim aktima strateškog planiranja.

Obveza izrade, način podnošenja i rok za podnošenje godišnjeg izvješća o provedbi plana razvoja propisani su odredbama Zakona, Uredbom o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 89/18) te Pravilnikom o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 6/19). U skladu s navedenim, Godišnje izvješće je izvješće o napretku u provedbi posebnih ciljeva i ostvarenju pokazatelja ishoda Plana razvoja. Godišnje izvješće o provedbi Plana razvoja Šibensko-kninske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine za 2022. godinu obuhvaća razdoblje od dana donošenja Plana do 31. prosinca 2022. godine (izvještajno razdoblje), a sadrži podatke o napretku u provedbi definiranih posebnih ciljeva.

Šibensko-kninska županija nositelj je politike regionalnog razvoja za svoje područje, usmjerene na poboljšanje konkurentnosti, stvaranje radnih mjesta i održivog gospodarskog rasta, što u konačnici značajno doprinosi uravnoteženom razvoju priobalnih, zaobalnih i otočnih dijelova Županije. Vizija Šibensko-kninske županije za 2027. godinu jest konkurentna, otporna, digitalna, zelena i funkcionalna županija usmjerena optimalnoj kapitalizaciji gospodarskih i društvenih potencijala na dobrobit svih svojih građana. Navedeno podrazumijeva uvažavanje posebnosti i jednak tretman priobalnih, zaobalnih i otočnih predjela kako bi se premostio postojeći razvojni jaz stvaranjem poticajnog gospodarskog okruženja, obnovom potrebne infrastrukture, promicanjem obrazovnih i strukovnih programa usklađenih s potrebama tržišta rada, revitalizacijom i modernizacijom primarnih sektora, razvojem lokalnih poljoprivrednih oaza i promicanjem selektivnih oblika turizma. Planom se također naglašava važnost očuvanja kulturne i prirodne baštine uz upravljanje turističkim pritiscima u urbanim središtima. Uz to, kao snažna potreba ističe se važnost umrežavanja institucija javne uprave na lokalnoj i

županijskoj razini u cilju povećanja osjetljivosti za specifične razvojne potrebe otočnih i zaobalnih područja kao i ukupne kvalitete usluga građanima.

Unatoč još uvijek prisutnih pandemijskih okolnosti, županija je bez smetnji uspješno osiguravala kontinuitet rada i obavljanja upravnih i drugih poslova iz djelokruga. Prilagođenim načinom rada te djelomičnom digitalizacijom postupaka i procesa uz korištenje dostupnih digitalnih alata za komunikaciju i rad na daljinu, zadržalo se neometano obavljanje svih poslova iz djelokruga, ali i učinkovit početak provedbe mjera i povezanih aktivnosti utvrđenih Planom razvoja.

Izješće o provedbi posebnih ciljeva

1. Posebni cilj 1. Razvoj diversificiranog gospodarstva

1.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
OI.02.1.06 Postotak malih i srednjih poduzeća od ukupnog broja poduzeća, %	9,3 (2021.)	10,5	9,3 (2021.)
OI.02.4.26 Produktivnost rada mjerena kao prihod po zaposlenome, u kunama	561,60 (2020.)	600,00	665,91 (2021.)
OI.02.8.17 Noćenja u turističkim smještajnim objektima	2.910.915 (2020.)	3.500.000	5.226.083 (2022.)

1.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 1

Gospodarstvo Šibensko-kninske županije obilježava trend umjerenog gospodarskog rasta, no pokazatelji BDP-a po stanovniku i dalje ga svrstavaju ispod nacionalnog prosjeka. Obzirom na to, postoji jasna potreba za razvojem stimulativnog, modernog i otpornog gospodarskog okruženja koje će podržati diversifikaciju gospodarstva. Predmetno se nastoji ostvariti provedbom triju mjera:

- 1.1. Oporavak gospodarstva i jačanje konkurentnosti kroz podršku modernizaciji, unaprjeđenju poslovanja te kroz digitalizaciju i inovacije;
- 1.2. Razvoj poduzetništva i privlačenje investicija;
- 1.3. Razvoj diversificiranog, otpornog i fleksibilnog turizma.

Napredak u provedbi posebnog cilja 1 promatra se kroz tri pokazatelja ishoda: postotak malih i srednjih poduzeća, produktivnost rada i noćenja u turističkim smještajnim objektima.

Jedan od ishoda jest povećati udio malih i srednjih poduzeća u ukupnom broju poduzeća s početne vrijednosti 9,3% na ciljanu vrijednost 10,5%. Međutim, u promatranom razdoblju provedbe nisu dostupni podatci o kretanjima vrijednosti u 2022. godini. Iako se aktivnostima razvoja poslovne infrastrukture i potpornih sadržaja, obnove i opremanja gospodarske infrastrukture te sufinanciranja troškova nastoji pružiti podrška mikro, malim i srednjim poduzećima, može se pretpostaviti kako je negativan utjecaj pandemije virusa COVID-19 ostavio značajne posljedice na poduzetnički sektor. Pandemija je dovela do pada sklonosti potrošnje, smanjen je protok ljudi, roba i usluga, nastali su prekidi u lancima opskrbe, a što je rezultiralo smanjenom proizvodnjom i razmjenom roba i usluga. Iako oporavak od opisanih negativnih kretanja kontinuirano bilježi pozitivan trend, iz rezultata ostvarenog napretka evidentno je kako će biti potrebno dodatno vrijeme da bi rezultati pozitivnog poduzetničkog okruženja bili vidljivi. S tim u vezi, bit će potrebno poduzeti daljnje napore kako bi se ostvario značajniji poticaj u sektoru malog i srednjeg poduzetništva.

Ipak, neovisno o nedostatku pomaka u vrijednostima udjela malih i srednjih poduzetnika, u pogledu produktivnosti rada mjenom kao prihod po zaposlenom došlo je do značajnog napretka. Tako je početna vrijednost od 74,52 EUR (561,50 HRK) po zaposleniku povećana na ostvarenu vrijednost od 88,38 EUR (665,91 HRK). Imajući u vidu da je ciljana vrijednost postavljena na razinu od 79,63 EUR (600,00 HRK), odnosno + 6,86% početne vrijednosti, ostvaren je napredak od čak + 18,6%. Ovakav skokovit razvoj može se pripisati različitim aktivnostima, poput poticanja digitalnih i inovativnih rješenja u poslovanju, transfera znanja i provođenja stručnog osposobljavanja i usavršavanja zaposlenika, te poticaja za povećanu produktivnost.

Posljednji pokazatelj napretka u provedbi cilja razvoja diversificiranog gospodarstva je broj noćenja u turističkim smještajnim objektima. Turizam je, nakon prerađivačke industrije i trgovine, glavna gospodarska aktivnost na području Šibensko-kninske županije, a u većini priobalnih općina i najvažnija. Prije izbijanja pandemije, Šibensko-kninska županija bilježila je kontinuiran znakovit rast turističke aktivnosti, no u godinama oko pandemije on je usporen, pa i sporiji od prosjeka Hrvatske. Ipak, provedbom aktivnosti razvoja turističke infrastrukture i inovativne turističke ponude te širenjem iste na pred- i post- sezonu, podrškom aktivnostima podizanja standarda smještajnih i uslužnih sadržaja, te aktivnostima brendiranja i snažnog usmjerenog marketinga izgledan je ponovno značajan porast u turističkim kretanjima. Tako je

u promatranom razdoblju ostvaren napredak s početne vrijednosti od 2.910.915 turističkih noćenja na čak 5.226.083 noćenja. Time je premašena ciljana vrijednost od 3.500.000 noćenja za 49,3%. Daljnjom provedbom mjera razvoja diversificiranog, otpornog i fleksibilnog turizma, nastojat će se stvoriti preduvjeti za dugoročan i održiv rast i razvoj ove grane gospodarstva.

Iako su izazovi pandemije u određenom dijelu ostavili traga na napredak u provedbi posebnog cilja 1, te ih je kao takve potrebno uzeti u obzir pri procjeni napretka u prvim godinama provedbe, iz priloženih rezultata razvidno je kako se implementacijom predviđenih mjera i aktivnosti ostvaruju pozitivna gospodarska kretanja.

2. Posebni cilj 2. Razvoj konkurentne i održive poljoprivrede i ribarstva

2.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
OI.02.12.17 Ulovi - glavna ribolovna područja, u tonama	8.480.162,00 (2021.)	8.500.000,00	8.244.457,79 (2022.)
OI.02.12.77 Subjekti upisani u Upisnik poljoprivrednih proizvođača	5.579 (2020.)	5.614	5.183 (2022.)
OI.02.12.10 Područje pod ekološkom poljoprivredom, ha	5.760,3 (2021.)	6.000,0	7.271,11 (2022)

2.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 2

Poljoprivreda i ribarstvo od izuzetnog su značaja i utjecaja na druge gospodarske djelatnosti, te od velike važnosti za uspostavu ekološke ravnoteže i očuvanje tradicijskih vrijednosti prostora. Kroz poseban cilj 2, Šibensko-kninska županija suočava se s globalizacijskim trendovima poljoprivredne proizvodnje i ključnim izazovima u području ribarstva i akvakulture razvojem modernog, poticajnog i održivog sektora poljoprivrede i ribarstva. Predmetno se nastoji ostvariti putem sljedećih mjera:

- 2.1. Poticanje razvoja poljoprivredne potporne infrastrukture i novih tehnologija te primjene dobrih praksi;
- 2.2. Razvoj lokalnih prehrambenih lanaca;
- 2.3. Poticanje razvoja potporne infrastrukture i novih tehnologija i praksi u sektoru ribarstva i akvakulture.

Iako Šibensko-kninska županija, u odnosu na ostale županije, raspolaže sa skromnijim poljoprivrednim proizvodnim resursima, postoji široki prostor za pretvorbu sektora poljoprivrede u konkurentsku prednost. Imajući u vidu turističku atraktivnost prostora i pozitivna kretanja u sektoru turizma (porast broja gostiju), Županija nastoji bolje korištenje relativno skromnih poljoprivrednih resursa ostvariti razvojem lokalnih lanaca vrijednosti, odnosno proizvodnjom za lokalnu i turističku potrošnju. Isto tako, prilike za razvoj vide se i u ekološkoj poljoprivrednoj proizvodnji, kao i u različitim vrstama ruralnog turizma koji mogu biti podrška proizvodnji kvalitetnih lokalnih i tradicijskih proizvoda te njihovoj izravnoj prodaji. Da je tome tako svjedoči značajan pozitivan rast površina pod ekološkom proizvodnjom. Iz tablice pokazatelja ishoda razvidno je kako je s početne vrijednosti od 5.760,3 hektara zemlje ostvaren porast na čak 7.271,11 hektara u 2022. godini, što je prekoračenje postavljene ciljane vrijednosti za + 21,18%. Imajući u vidu sve veću popularnost i potražnju za eko prehrambenim proizvodima, Županija je odlučna nastaviti provoditi daljnje aktivnosti na ovom području, uključujući educiranje poljoprivrednika i ribara, ali i mladih zainteresiranih za primarne djelatnosti, o prednostima i dobrotima ekološke proizvodnje kao i razvoj poticaja za prijelaz na eko proizvodnju. Navedeno bi trebalo privući sve veći broj poljoprivrednika i ribara koji će svoje gospodarske djelatnosti usmjeriti na ekološku proizvodnju što će pridonijeti diversifikaciji gospodarstva i turističke ponude, generiranju dodatnih prihoda i unaprjeđenju kvalitete života građana ruralnih krajeva.

Iz podataka koji ukazuju na broj subjekata upisanih u Upisnik poljoprivrednih proizvođača može se uočiti blagi pad. Naime, u 2020. godini taj broj iznosio je 5.579, dok je ostvarena vrijednost 5.183 subjekata. Ukoliko se uzmu u obzir pandemijska zbivanja, njihov utjecaj na gospodarstvo, prekide u opskrbi i smanjenu potrošnju, te starosna struktura nositelja poljoprivrednih gospodarstava (gotovo polovica starija od 65 godina), navedeni pad od 7,1% kroz dvije godine nije obeshrabrujući. Obzirom da mjere u jednom dijelu uključuju unaprjeđenje standarda infrastrukturne opremljenosti i tehničke modernizacije poljoprivrednih subjekata, potrebno je dodatno vrijeme u kojemu će se sektor poljoprivrede osuvremeniti, modernizirati i učiniti atraktivnim za mlade poljoprivrednike.

Kao pokazatelj napretka ostvarenog u području ribarstva i akvakulture korišten je indikator ulova u glavnim ribarskim područjima, mjereno u tonama. Vrijednost od koje se polazi je količina ulova u 2021. godini a koja je iznosila 8.480.162 tone. Ostvarena vrijednost u 2022. godini iznosi 8.244.457,79 tona što ukazuje na blagi pad od - 2,8%. Takvo kretanje može biti posljedica različitih čimbenika poput promjena u vremenskim uvjetima, ali i tržišne potražnje

ako se uzme u obzir skokovit rast inflacije i tržišnih cijena u promatranom razdoblju. Osiguranje preduvjeta za modernizaciju i unaprjeđenje sektora ribarstva i akvakulture podrazumijeva veća infrastrukturna ulaganja i podršku procesima za koje je potreban protek određenog vremena te je za očekivati da će se vrijednosti po odabranim indikatorima u sljedećim godinama kretati prema ostvarenju ciljnih vrijednosti.

3. Posebni cilj 3. Revitalizacija i valorizacija kulturne baštine uz razvoj kreativnih industrija i kulturnih sadržaja

3.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početa vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
OI.02.8.26 Udio zaposlenih u kulturnim djelatnostima u ukupnom broju zaposlenih (zapošljavanje u kulturi), %	4,5 (2021.)	6,0	4,5 (2022.)
OI.02.8.49 Broj posjetitelja ustanova u kulturi i kulturnih manifestacija na području županije	111.706 (2019.)	130.000	250.340 (2022.)

3.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 3

Bogata kulturno-povijesna baština svrstava Šibensko-kninsku županiju u sam vrh svjetskih turističkih destinacija. Kako bi održala taj status i u budućnosti, ulažu se napor u valorizaciju baštine, uspostavu održivog sustava upravljanja i kreiranje kvalitetno osmišljene i svima dostupne ponude sadržaja u kulturi. Za potrebe ostvarenja održivog razvoja baštinskih resursa, unutar posebnog cilja 3 provode se sljedeće mjere:

- 3.1. Revitalizacija i valorizacija kulturne baštine uključujući unaprjeđenje sustava upravljanja i očuvanja kulturne i povijesne baštine;
- 3.2. Razvoj i poticanje sektora kreativnih i kulturnih industrija.

Unaprjeđenje sustava upravljanja i očuvanja kulturne i povijesne baštine ključni je korak prema održivom gospodarenju kulturnim resursima. S tim u vezi, provode se aktivnosti fokusirane na integriranu obnovu kulturne baštine, razvoj popratne interpretacijske infrastrukture te uvođenje inovativnih alata i tehnologije u valorizaciji i prezentaciji kulturne baštine. Međutim, prethodno nije moguće ostvariti u punom potencijalu bez stručnih i opremljenih ljudskih kapaciteta koji će svoje znanje, iskustvo i vještine usmjeriti prema pružanju dodane vrijednosti u zaštiti,

očuvanju i održivom korištenju kulturne baštine. Prema pokazatelju ishoda koji ukazuje na udio zaposlenih u kulturnim djelatnostima u ukupnom broju zaposlenih, podatak o udjelu od 4,5% uzet je kao početna vrijednost za 2021. godinu, dok je ostvarena vrijednost do kraja 2022. godine ostala ista početnoj. Iako nije dostignuta ciljana vrijednost od 6%, navedeni podatak treba shvatiti optimistično jer, u ovom kratkom vremenu provedbe, aktivnosti jačanja kulturnog sektora još uvijek nisu poprimile puni intenzitet. Potreban je protek određenog vremena kako bi se proveli natječaji, provjere i realizirali angažmani eksperata u području. Za to vrijeme, kontinuirano se provode aktivnosti podizanja svijesti javnosti o važnosti održivog upravljanja kulturnim resursima i značaju sektora kulture za regionalno gospodarstvo, turizam i razvoj lokalnih zajednica.

Kulturna baština se nastoji dodatno obogatiti kroz razvoj i unaprjeđenje kulturnih ustanova, događanja i manifestacija na području županije. U tom smislu, sektor kreativnih i kulturnih industrija ima ključnu ulogu u oplemenjivanju postojeće i kreiranju nove ponude kulturne i umjetničke scene županije. No, kvalitetna i učinkovita izvedba kulturnog programa pretpostavlja postojanje funkcionalne infrastrukture koja će, s jedne strane, podržati uvedene novitete i sadržaje, a s druge strane, osigurati pristup kulturno-umjetničkim sadržajima što širem krugu zainteresirane javnosti, s naglaskom na prilagodbu sadržaja osobama s invaliditetom. S tim u vezi, ostvarena promjena u provedbi ovih aktivnosti mjeri se pokazateljem koji se odnosi na broj posjetitelja ustanova u kulturi i kulturnih manifestacija na području županije. Podatak od 111.706 posjetitelja iz 2019. godine uzet je kao početna vrijednost. Ostvarena vrijednost u 2022. godini iznosi 250.340 posjetitelja, što premašuje ciljanu vrijednost od 130.000 posjetitelja za + 92,5%. Prikazani napredak ukazuje na predanost županije u ostvarenju zacrtanih ciljeva i izgradnji uključivog, otpornog i održivog upravljanja kulturnom baštinom.

4. Posebni cilj 4. Razvoj kvalitetnog odgojno-obrazovnog sustava u skladu s potrebama društva i gospodarstva

4.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
OI.02.2.60 Broj dječjih vrtića i drugih pravnih osoba koje ostvaruju programe predškolskog odgoja	52 (2021.)	56	49 (2022.)

OI.02.2.33 Omjer učenika i studenata prema nastavnicima i akademskom osoblju prema razini obrazovanja ¹	4,7 (2021.)	4,5	4,7 (2022.)
OI.02.2.17 Postotak stanovništva školske dobi upisanih u više obrazovanje od srednjeg obrazovanja ² , %	35,7 (2021.)	38,0	Nedostupni podaci za ak. god. 2022/2023

4.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 4

Sektor obrazovanja identificiran je kao jedan od potencijalnih pokretača gospodarstva Šibensko-kninske županije, ali i njenog cjelokupnog razvoja. Provedbom cilja 4 želi se razviti i uspostaviti moderan i tržišno orijentiran odgojno-obrazovni sustav, suvremene infrastrukture, ojačanih kapaciteta i kvalitetne ponude obrazovnih sadržaja za sve društvene skupine. Predmetno se nastoji ostvariti provedbom sljedećih mjera:

- 4.1. Ulaganje u odgojno-obrazovni sustav;
- 4.2. Povećanje kvalitete obrazovanja s naglaskom na usklađivanje potreba gospodarstva i ponude rada.

Prvi korak u izgradnji prepoznatljivog sustava obrazovanja zahtijeva infrastrukturna unaprjeđenja (izgradnja, rekonstrukcija i obnova) te shodno većim i brojnijim prostornim kapacitetima, proširenje kadrovskih kapaciteta. Kao jedan od pokazatelja napretka u provedbi posebnog cilja 4 izabran je broj dječjih vrtića i drugih pravnih osoba koje ostvaruju programe predškolskog odgoja. U 2021. godini taj broj iznosio je 52, dok je ostvarena vrijednost u 2022. godini iznosi 49. Zabilježeni pad od 3 subjekta rezultat je gašenja subjekata koji spadaju pod 'druge pravne osobe koje ostvaruju programe predškolskog odgoja', uzrok čega mogu biti različite poslovne i privatne okolnosti. Jasno je kako infrastrukturna ulaganja i proširenja zahtijevaju uvažavanje unaprijed propisanih procedura, pravila i rokova te je, sukladno tome, potrebno dodatno vrijeme kako bi se evidentirala pozitivna promjena po predmetnom pokazatelju.

Također, pokazatelj ishoda koji se odnosi na omjer učenika i studenata prema nastavnicima i akademskom osoblju prema razini obrazovanja ne bilježi željenu promjenu. Početna vrijednost u 2021. godini bila je 4,7, dok je ostvarena vrijednost u 2022. ostala ista početnoj. I ovdje je potrebno napomenuti da kadrovska proširenja i rasterećenja moraju čekati infrastrukturne prilagodbe kako bi se smanjenjem broja učenika i studenata po nastavniku/akademskom osoblju

¹ Pokazatelj se odnosi na omjer učenika prema nastavnicima u srednjoškolskom obrazovanju

² Pokazatelj se odnosi na stanovništvo školske dobi od 15 do 25 godina

povećala kvaliteta odgojno-obrazovnog procesa i unaprijedilo prenošenje znanja i vještina krojeno prema potrebama svakog učenika/studenta.

Pretpostavka privlačenja većeg broja stanovništva unutar i izvan županije u više i visoko obrazovanje jest moderno koncipiran kurikulum usklađen s potrebama gospodarstva te tehnološki opremljene i informatizirane obrazovne ustanove kao mjesta dostupnog, troškovno pristupačnog i praktičnog obrazovanja. Pokazatelj postotak stanovništva školske dobi upisanih u više obrazovanje od srednjeg obrazovanja za početnu vrijednost ima postotak od 35,7%. Podatak o ostvarenoj vrijednosti nije dostupan pa nije moguće pratiti promjenu u ovom dijelu. Ipak, imajući u vidu aktivnosti podrške modernizaciji visokoškolskih ustanova, povećanja kvalitete i usklađenosti programa s lokalnim potrebama tržišta rada te provođenje digitalizacije obrazovnih ustanova, za očekivati je kako će u sljedećem razdoblju biti moguće pratiti napredak u navedenom području. Realizacijom predviđenih aktivnosti, sektor obrazovanja pozicionirat će se kao punopravni sudionik digitalne tranzicije i diversifikacije gospodarstva županije.

5. Posebni cilj 5. Osnaženje kapaciteta i modernizacija javne uprave i civilnog sektora

5.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
OI.02.7.35 Broj novih e-usluga za građane	0 (2021.)	3	0 (2022.)
OI.02.13.29 Broj aktivnih udruga na području županije	1.385 (2021.)	1.400	1.393 (2022.)
OI.02.7.37 Broj korisnika e-usluga za poduzetnike	0 (2021.)	170	0 (2022.)

5.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 5

Ubrzani tempo društvenih, tehnoloških i gospodarskih promjena neprestano stavlja pred javnu upravu nove izazove. Javnoj upravi potrebne su stabilne i korisnički orijentirane institucije, istodobno dovoljno prilagodljive brojnim mijenama suvremenog svijeta. Iz tog razloga, posebni cilj 5 usredotočen je na poboljšanje poslovnih procesa javne uprave i osiguravanje kvalitetnih javnih usluga za građane, osobito kroz omogućavanje veće participacije građana te uvođenje modernih informacijskih sustava i alata. Modernizirana javna uprava te brzo i pouzdano pružanje javnih usluga prepoznati su kao preduvjeti stvaranja poticajnog poduzetničkog okruženja i boljih životnih uvjeta građana Šibensko-kninske županije. Za potrebe toga, predviđena je provedba sljedećih mjera u sklopu posebnog cilja 5:

- 5.1. Digitalizacija usluga i procesa javne uprave;
- 5.2. Jačanje kapaciteta i ljudskih potencijala javne uprave;
- 5.3. Razvoj i unaprjeđenje civilnog društva.

Digitalizacija javne uprave proces je koji je zamišljen tako da građanima uštedi dragocjeno vrijeme, a tijelima javne uprave omogućiti bolji i jednostavniji pregled provedenih procesa. S tim u vezi, provode se aktivnosti razvoja digitalnih alata i interaktivnih online platformi za komunikaciju s građanima. Također, radi se na educiranju i osposobljavanju kadrova kako bi bili spremni na agilnu podršku i efikasnije upravljanje poslovnim procesima. Prema indikatorima koji ukazuju na napredak ostvaren u broju novih e-usluga za građane i broju korisnika e-usluga za poduzetnike, u razdoblju od početka provedbe do izrade Godišnjeg izvješća za 2022. godinu nije došlo do promjene. Razvoj digitalnih alata u funkciji javne uprave proces je koji je teško ubrzano provoditi te je potrebno dodatno vrijeme kako bi se realizirala kvalitetna digitalna rješenja koja će biti od stvarnog utjecaja na produktivnost i kvalitetu javne uprave, a time i kvalitetu javnih usluga.

Civilno društvo prepoznato je kao partner u procesima pripreme i donošenja odluka te provedbe programa javnih politika. Kao takvo, ono je važan čimbenik u izgradnji učinkovite i moderne javne uprave. Županija uvažava navedeno aktivnostima infrastrukturnog opremanja prostornih kapaciteta civilnog društva, podrškom unaprjeđenju vještina ljudskih kapaciteta te unaprjeđenjem standarda suradnje s građanima uvođenjem transparentnih mehanizama komunikacije i participacije. Pokazatelj poticanja razvoja i djelovanja u području civilnog društva mjeri se brojem aktivnih udruga na području županije. U 2021. godini djelovalo je 1.385 udruga, dok se u 2022. godini taj broj povećao na 1.393 udruge. Daljnjom provedbom zacrtanih aktivnosti u okviru mjere razvoja i unaprjeđenja civilnog društva, ali i u sinergiji s ostalim mjerama, za očekivati je da će se sve veći broj građana odlučiti na aktivan angažman u oblikovanju i provedbi javnih programa, i da će se u sljedećim godinama doseći, odnosno prekoračiti, ciljana vrijednost.

6. Posebni cilj 6. Poboljšanje kvalitete i dostupnosti zdravstvenih i socijalnih usluga

6.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početa vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
OI.02.5.04 Gustoća liječnika (na 10 000 stanovnika), broj liječnika	19,6 (2021.)	19,8	19,6 (2021.)
OI.02.3.70 Broj domova za starije osobe	4 (2021.)	6	4 (2022.)
OI.02.05.51 Rashodi za zdravstvo JLP(R)S, po stanovniku u kunama	194,70 (2022.)	200,00	194,70 (2022.)

6.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 6

Kroz posebni cilj 6 nastoji se podići standard kvalitete i dostupnosti zdravstvenih i socijalnih usluga na području županije, koje će biti prilagođene potrebama lokalnih zajednica. Predmetno zahtijeva modernizaciju i prilagodbu infrastrukture, jačanje stručnog kadra i promociju zdravog načina života, a nastoji se ostvariti provedbom sljedećih mjera:

- 6.1. Razvoj i modernizacija zdravstvene infrastrukture;
- 6.2. Unaprjeđenje dostupnosti i kvalitete zdravstvenih usluga sukladno standardima kvalitete i potrebama zajednice;
- 6.3. Razvoj programa promocije zdravlja, prevencije i ranog otkrivanja bolesti te programa prevencije u sustavu socijalne skrbi;
- 6.4. Razvoj i modernizacija infrastrukture socijalne skrbi;
- 6.5. Unaprjeđenje dostupnosti i kvalitete socijalnih usluga u skladu sa standardima kvalitete i potrebama zajednice.

Jedan od ključnih izazova u sektoru zdravstva i socijalnih usluga na području županije ogleda se u snažnoj polarizaciji koju obilježava koncentracija usluga u priobalnom pojasu te nezadovoljavajuća zastupljenost u zaobalju i na otocima. Unutar posebnog cilja 6, provode se ciljane aktivnosti unaprjeđenja zdravstvene zaštite u zaobalju i na otocima razvojem telemedicine, organizacijom mobilnih ambulanti i ljekarni, širenjem prostornih kapaciteta za prihvata i smještaj, te jačanjem kapaciteta stručnog osoblja u sustavu skrbi. Navedeno podrazumijeva infrastrukturne zahvate kao i zapošljavanje dodatnog stručnog osoblja. Obzirom da je od početka provedbe proteklo manje od godinu dana, u proteklom razdoblju nisu ostvareni mjerljivi rezultati čemu svjedoče i nepromijenjene vrijednosti pokazatelja ishoda gustoća

liječnika i broj domova za starije osobe. No, nastaviti će se kontinuirano provoditi mjere i aktivnosti koje će, završetkom infrastrukturnih pothvata i zapošljavanjem dodatnog stručnog osoblja, rezultirati napretkom u provedbi posebnog cilja.

Intenzitet aktivnosti promocije prevencije u sustavu zdravstva i socijalne skrbi u izravnoj je vezi s opterećenjem, odnosno rasterećenjem sustava zdravstvene i socijalne skrbi. Ukazivanje i pružanje mogućnosti građanima da razumiju važnost prevencije te zadobiju kontrolu nad vlastitim zdravljem ima snažno uzročno-posljedično djelovanje na čitav sustav. Nastavno na to, u provedbi je razvoj programa promocije zdravlja, prevencije i ranog otkrivanja bolesti te programa prevencije u sustavu socijalne skrbi.

Glede izdvajanja proračunskih sredstava za potrebe zdravstva, prema povezanom pokazatelju ishoda rashodi za 2022. godinu iznose 25,86 EUR (194,70 HRK) po stanovniku. Kako je kao početna vrijednost određen iznos za 2022. godinu, napredak po navedenom indikatoru moći će se pratiti tek u sljedećem razdoblju.

7. Posebni cilj 7. Promicanje zdravog i aktivnog života kroz sport i rekreaciju

7.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
OI.02.05.50 Površina izgrađenih građevinskih područja sportsko-rekreativne namjene ³ , ha	0 (2021.)	5	0 (2022.)
OI.02.13.38 Udio udruga koje promiču sport i zdrav način života u ukupnom broju aktivnih udruga u županiji, %	16,7 (2021.)	23,0	30,3 (2022.)

7.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 7

Djelovanjem unutar posebnog cilja 7, županija promovira aktivan i zdrav život te omogućava uključenost građana u sportske i rekreativne programe kroz razvoj kulture tjelesne aktivnosti kao neodvojivog dijela fiziološkog, mentalnog i socijalnog zdravlja. Poboljšanjem dostupnosti sportsko-rekreativne infrastrukture te promocijom sportskih sadržaja, županija prepoznaje važnost poticanja svakodnevnog bavljenja organiziranom tjelesnom aktivnošću radi doprinosa očuvanju i unaprjeđenju psihofizičkih sposobnosti te promiče sportske vrijednosti i popularizira

³ Pokazatelj se odnosi na novoizgrađene površine, stoga je početna vrijednost 0 ha.

sport u priobalnim, zaobalnim i otočnim predjelima županije. Opisana nastojanja ostvaruju se provedbom sljedećih mjera:

- 7.1. Poticanje razvoja sportsko-rekreacijske infrastrukture na otvorenom, s integriranim mjerama zelene infrastrukture;
- 7.2. Poticanje razvoja sportsko-rekreacijskih objekata, sportskih dvorana i multifunkcionalnih dvorana za natjecateljski i rekreativni sport, te sport u funkciji obrazovanja.

Razvoj sportsko-rekreacijske infrastrukture na otvorenom, kao i one zatvorenog tipa podrazumijeva velika infrastrukturna ulaganja i proceduru koju nije moguće zadovoljiti u ovom kratkom vremenu provedbe. Iz tog razloga, pokazatelj ishoda koji se odnosi na površinu izgrađenih građevinskih područja sportsko-rekreativne namjene za sada ne prikazuje promjene u odnosu na početne vrijednosti. Važno je istaknuti kako je u fazi izrade brojna projektna dokumentacija te se očekuje poduzimanje sljedećih koraka prema daljnjoj realizaciji projekata.

Uz razvoj i unaprjeđenje sportsko-rekreacijske infrastrukture, druga važna sastavnica u promicanju zdravog, aktivnog i kvalitetnog života jesu upravo aktivnosti promocije i kreiranja sportsko-rekreativno-edukativnog sadržaja. Pri tome glavni doprinos pruža civilno društvo djelovanjem kroz udruge za promicanje sporta i zdravog načina života. Kako bi se potencijal civilnog društva u potpunosti ostvario u ovoj domeni, odgovornost je županije stvoriti i pružiti poticajno okruženje koje će privući građane na preuzimanje aktivne uloge u društvu i dijela odgovornosti za vlastitu dobrobit i onu svojih sugrađana. U odnosu na udio udruga koje promiču sport i zdrav način života u ukupnom broju aktivnih udruga u županiji ostvaren je značajan napredak u protekloj godini provedbe. Početna vrijednost na samom početku provedbe iznosila je 16,7%, dok je ostvarena vrijednost u 2022. godini 30,3%, što je povećanje udjela za + 81,4%. Navedeni podatak ukazuje na visoku motiviranost i zainteresiranost građana za razvoj kulture aktivnog načina života te će, slijedom toga, nastaviti se provoditi aktivnosti u smjeru osiguravanja dostupnosti sportskih i rekreativnih programa.

8. Posebni cilj 8. Povećanje kvalitete života s naglaskom na obitelj i mlade

8.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
OI.02.13.21 Broj kućanstava i stambenih jedinica	102.835 (2021.)	105.000	141.256 (2022.)
OI.02.2.60 Broj dječjih vrtića i drugih pravnih osoba koje ostvaruju programe predškolskog odgoja	52 (2020.)	56	49 (2022.)
OI.02.13.25 Broj završenih stanova ⁴	247 (2020.)	374	374 (2022.)

8.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 8

Negativni demografski trendovi u posljednjih nekoliko desetljeća jedan su od glavnih izazova hrvatskih županija. Smanjivanje broja i starenje stanovništva može imati velike gospodarske i društvene posljedice na koje je potrebno pronaći djelotvorne odgovore. Šibensko-kninska županija područje je visokih stopa starenja stanovništva i negativnih demografskih trendova, što je posebice izraženo u zaobalnim gradovima i općinama i otočnim naseljima. Iz tog razloga, županija je postavila kao prioritet stvaranje stimulativnog demografskog ozračja i razvoj dostupne i rasprostranjene društvene infrastrukture u funkciji zadovoljenja svakodnevnih životnih potreba obitelji i mladih. Pritom, osnovni naglasak stavlja se na djecu, učenike, studente, mlade obitelji i osobe s invaliditetom. Navedeno se nastoji ostvariti provedbom mjera:

- 8.1. Stvaranje demografski poticajnog okruženja usmjerenog obiteljima;
- 8.2. Unaprjeđenje dostupnosti javnih sadržaja i površina za mlade i obitelji.

Provedbom aktivnosti u sklopu posebnog cilja 8, županija nastoji unaprijediti dostupnost društvene infrastrukture koju koriste mlade obitelji, u prvom redu dostupnost dječjih vrtića. Povećanjem dostupnosti dječjih vrtića i broja djece u vrtićkim i predškolskim obrazovnim programima pružit će se podrška obiteljima s djecom, ali i početno ulaganje u razvoj vještina djece koje će im pomoći u kasnijem svladavanju obrazovnog programa u školi. Iako pokazatelj broja dječjih vrtića i drugih pravnih osoba koje ostvaruju programe predškolskog odgoja ukazuje na blagi pad u odnosu na početnu vrijednost, potrebno je voditi računa kako predmetne aktivnosti podrazumijevaju velika ulaganja u javnu infrastrukturu te je potrebno dodatno vrijeme kroz koje će pozitivna promjena biti evidentirana.

⁴ Pokazatelj se odnosi na kumulativan zbroj POS.

Kako bi stvorila poticajno i privlačno društveno i ekonomsko okruženje za ostanak, povratak i dolazak mladih ljudi i obitelji koje će u županiji pronaći svoje mjesto za rad i podizanje djece, provode se aktivnosti trajnog stambenog zbrinjavanja mladih obitelji. Tako je od početka provedbe iz programa POS završeno dodatnih 127 stanova čime je ostvarena postavljena ciljana vrijednost. Daljnjim planiranjem i suradnjom s državnim resorima, nastaviti će se učinkovito provoditi aktivnosti povećanja stambenog fonda za stambeno zbrinjavanje ciljnih skupina. Povećanje smještajnih kapaciteta ogleda se i u ukupnom povećanju broja kućanstava i stambenih jedinica. Prema tablici pokazatelja ishoda, u 2022. godini broj kućanstava i stambenih jedinica povećao se za 38.421 jedinica u odnosu na početnu vrijednost. S ukupnim brojem od 141.256 kućanstava i stambenih jedinica, prekoračena je ciljana vrijednost za + 34,5%.

Izuzev aktivnosti vezanih uz definirane indikatore, razvijaju se programi olakšica i povlastica za mlade obitelji, uključujući program poticanja realizacije prvog stambenog objekta, provodi stipendiranje učenika i studenata, unaprjeđuje dostupnost društvene infrastrukture povećanjem broja dječjih igrališta i sportsko-rekreativnih sadržaja na potrebitim lokacijama, s posebnim naglaskom na manje razvijene sredine. Promiče se i prilagođavanje infrastrukture i društvenih aktivnosti potrebama obitelji, djece i osobama s invaliditetom čime se stvaraju uvjeti za poboljšanje kvalitete života svih građana.

9. Posebni cilj 9. Jačanje otpornosti i sigurnosti Šibensko-kninske županije

9.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
OI.02.16.57 Broj požara na 10 000 stanovnika	86,2 (2020.)	75,0	85,07 (2021.)
OI.02.11.43 Broj prometnih nesreća	877 (2021.)	860	877 (2021.)

9.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 9

Posebni cilj 9 u funkciji je sveobuhvatnog razvoja županije u čijem je središtu dobrobit njezinih građana i očuvanje uobičajenog načina života. Intenzitet javljanja prirodnih katastrofa i nesreća uzrokovanih djelovanjem čovjeka kontinuirano raste, stoga se javlja potreba za proaktivnim pristupom i usklađenom upotrebom relevantnih raspoloživih resursa u upravljanju sigurnosnim rizicima. Smanjenje predmetnih rizika, kao i djelotvorno i pravodobno suočavanje s njihovim

posljedicama uključuje kontinuirano unaprjeđivanje sposobnosti sustava civilne zaštite i sigurnosti javnih i prirodnih površina kroz jačanje kapaciteta i koordinaciju sudionika lokalne i regionalne razine. Izgradnju stabilnog, otpornog i modernog sustava civilne zaštite te ublažavanje prirodnih i antropogenih rizika, županija nastoji ostvariti provedbom sljedećih mjera:

- 9.1. Unaprjeđenje sustava civilne zaštite
- 9.2. Ulaganje u povećanu sigurnost javnih i prirodnih površina

Razvoj i jačanje otpornosti nije moguće bez ojačane infrastrukturne i ljudske osnove. S tim u vezi, provode se aktivnosti usmjerene na razvoj sustava i operativnih snaga civilne zaštite te pratećih službi i ureda. Predmetno uključuje tehnološko opremanje potrebne infrastrukture, uvođenje novih tehnologija, osiguravanje primjerene razine strateških robnih zaliha te provođenje daljnjeg osposobljavanja i usavršavanja s ciljem jačanja postojećih vještina. Provedba opisanih aktivnosti imat će za krajnji rezultat unaprijeđen sustav učinkovitog upravljanja rizicima od katastrofa i nesreća te brži oporavak pogođenih područja.

Od prirodnih i antropogenih rizika na području Šibensko-kninske županije, najviše se ističe velik broj šumskih požara tijekom ljetnih mjeseci. U tom smjeru, provode se preventivne aktivnosti zaštite od požara, koje uključuju revitalizaciju šumskih i požarnih putova te modernizaciju vatrogasnih, HGSS i povezanih postrojbi. Prema pokazatelju ishoda koji se odnosi na broj požara na 10.000 stanovnika, u vrijeme izrade Plana razvoja nisu bili dostupni podatci za 2021. godinu pa je kao početna vrijednost izabran podatak za 2020. godinu koji je iznosio 86,2. Sada, u vrijeme izrade Godišnjeg izvješća, nije dostupan podatak za 2022. pa će se kao referentna vrijednost uzeti ona za 2021. godinu, a iznosi 85,07. Iz priloženih podataka moguće je primijetiti usporeno kretanje prema ciljanoj vrijednosti. Međutim, važno je imati u vidu kako je provedba tek započela te da se, završetkom pojedinih infrastrukturnih ulaganja, očekuju znatniji pomaci prema ostvarenju ciljane vrijednosti.

Ubrzani životni ritam razvijenog svijeta neminovno ima za posljedicu sve veći broj nesreća uzrokovanih nedostatkom čovjekove pažnje, koncentracije, nestrpljenjem, stresom ili jednostavno prevelikim okolišnim podražajem. S obzirom na značajnost posljedica prometnih nesreća, njihova predikcija i prevencija predstavljaju važan izazov. Ulaganjima u povećanje sigurnosti javnih površina u urbanim prostorima, ali i sustavnu modernizaciju kapaciteta nadležnih institucija, nastoje se usmjeriti aktivnosti prema sigurnosno-rizičnim faktorima koji uzrokuju ili doprinose nastajanju prometnih nesreća. Početna vrijednost pokazatelja broja

prometnih nesreća za 2021. godinu iznosi 877. U vrijeme izrade Godišnjeg izvješća nije dostupan podatak za 2022. godinu. Unatoč tome, za očekivati je kako će aktivnosti jačanja sigurnosti javnih površina polučiti pozitivan rezultat i, do kraja provedbe, približiti vrijednosti ciljanim brojkama.

10. Posebni cilj 10. Digitalna transformacija društva i gospodarstva

10.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
OI.02.7.21 Mobilni širokopojasni pristup, %	94,7 (2021.)	96,0	94,7 (2022.)
OI.02.7.22 Brzi širokopojasni pristup, %	18,1 (2021.)	25,0	25,4 (2022.)
OI.02.7.05 Kućanstva sa širokopojasnim pristupom, %	52,1 (2021.)	60,0	55,1 (2022.)

10.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 10

Razvoj digitalnoga gospodarstva djeluje kao pokretač gospodarskog rasta te izravno i neizravno utječe na otvaranje novih radnih mjesta i mogućnosti ulaganja. Dostupnost visokokvalitetne i moderne komunikacijske infrastrukture jedan je od osnovnih preduvjeta razvoja digitalnoga gospodarstva na području županije te ujednačenog i održivog razvoja unutar županije, s naglaskom na zaobalje i otoke. Dok informacijska tehnologija zauzima prostor u svakodnevnom životu, ponajveći izazov za ostvarenje potencijala i razvoja digitalne transformacije leži u nedostatku digitalnih vještina i kompetencija na tržištu rada. Kroz posebni cilj 10, županija usmjerava napore prema povećanju pokrivenosti područja telekomunikacijskom infrastrukturom kao i prema razvoju digitalnih vještina i kompetencija za radna mjesta u digitalnom društvu. Potonje nastoji ostvariti provedbom dviju mjera:

- 10.1. Razvoj širokopojasne infrastrukture;
- 10.2. Razvoj digitalnih kompetencija i digitalnih radnih mjesta.

Mjera razvoja širokopojasnog pristupa internetu strateški je važna za uključiv razvoj digitalnog društva i razvoj različitih vrsta gospodarskih djelatnosti na području županije, poglavito u zaobalju i na otocima gdje ono može postati novi pokretač ekonomske revitalizacije. Isto tako, ona je važna kako bi se svim građanima, u kojem god dijelu županije živjeli, osigurale jednake mogućnosti za iskorištavanje potencijala digitalizacije i omogućilo aktivno sudjelovanje u

digitalnoj transformaciji društva i gospodarstva. Prema tablici pokazatelja ishoda, u prvoj godini provedbe nije došlo do promjene u početnoj vrijednosti kod pokazatelja koji ukazuje na mobilni širokopojasni pristup. Međutim, promjene u vrijednostima zabilježene su kod preostala dva pokazatelja. Tako je značajan napredak ostvaren u pokrivenosti brzim širokopojasnim pristupom. S početne vrijednosti od 18,1% ostvaren je skok na 25,4%, što je premašilo zacrtanu ciljanu vrijednost. Pomaci prema ostvarenju ciljanih vrijednosti vidljivi su i prema pokazatelju postotka kućanstava sa širokopojasnim pristupom. U 2021. godini on je iznosio 52,1%, a u 2022. godini ostvareno je povećanje na 55,1%. Opisana kretanja pružaju pozitivnu sliku o učinkovitosti provedbe aktivnosti i mjera u okviru posebnog cilja 10. Vodeći računa o činjenici kako ulaganja u telekomunikacijsku infrastrukturu zahtijevaju određeno vrijeme kako bi se realizirala, u narednom razdoblju provedbe moguće je očekivati daljnji rast vrijednosti po odabranim indikatorima.

Osim rada na razvoju širokopojasne infrastrukture, provode se aktivnosti povezane s razvojem digitalnih kompetencija i digitalnih radnih mjesta. U tom kontekstu, razvijaju se vaučeri za polaznike programa cjeloživotnog obrazovanja i osmišljavaju edukativni programi za građane. Županija je odlučna u pružanju snažne podrške pristupu programima za jačanje digitalnih vještina za sve društvene skupine, osiguravajući jednake mogućnosti iskorištavanja potencijala digitalizacije. Na taj način osigurat će se uspješna i društveno prihvaćena digitalna transformacija društva i gospodarstva.

Uz to, prepoznat je potencijal županije kao destinacije digitalnih nomada te se u tom smjeru planira izgradnja potrebne infrastrukture te razvoj dodatnih sadržaja i usluga koje će privući digitalne nomade, s fokusom na otoke i zaobalje.

11. Posebni cilj 11. Razvoj održivog sustava zaštite okoliša, očuvanja prirodne baštine i upravljanja prirodnim resursima

11.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
OI.02.6.11 Kupališta s izvrsnom kvalitetom vode prema mjestu, %	97 (2021.)	99	98 (2022.)

OI.02.6.62 Rashodi za zaštitu okoliša na području županije, po stanovniku, u kunama	401,67 (2021.)	450,00	398,11 (2022.)
---	----------------	--------	----------------

11.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 11

Očuvanje prirode, obnovljivih prirodnih resursa, voda, šuma, tla i mora osnova je održivog i uključivog rasta, sigurnosti proizvodnje hrane i smanjivanja siromaštva. Zdrav ekosustav, koji podrazumijeva pitku vodu, čist zrak, visoku kakvoću mora te zdrave kopnene, slatkovodne i morske ekosustave, omogućuje građanima da vode zdrav i produktivan život, ostvaruju vlastite potencijale i pridonose razvoju županije. Provedbom posebnog cilja 11, teži se očuvanju i valorizaciji prirodnih vrednota te razvoju zelenog, održivog i otpornog urbanog prostora. Potonje se trudi ostvariti kroz sljedeće mjere:

- 11.1. Unaprjeđenje zaštite od onečišćenja i degradacije tla, mora i zraka te doprinos zaštiti okoliša;
- 11.2. Poticanje održivog upravljanja i valorizacije prirodne baštine;
- 11.3. Podrška mjerama zelene urbanizacije i zelene tranzicije integriranjem zelene infrastrukture;
- 11.4. Revitalizacija zapuštenih i nedovoljno korištenih prostora;
- 11.5. Povećanje otpornosti na posljedice klimatskih promjena te na prirodne i antropogene rizike.

Šibensko-kninska županija ostvaruje značajne gospodarske koristi od svojeg prirodnog kapitala, osobito kroz turizam, pa vrijednosti zdravog, održivog i funkcionalnog ekosustava te očuvane bioraznolikosti zahtijevaju posebnu razinu zaštite i obzira. Gubitak bioraznolikosti i funkcionalnog ekosustava uzrokovao bi nesagledivu štetu za građane i gospodarstvo. Okoliš je zbog toga sastavni i nerazdvojni dio gospodarskog razvoja županije. Nastavno na to, provode se aktivnosti očuvanja bioraznolikosti, povećanja prirodnog kapitala, sprječavanja onečišćenja mora i plaža, i drugo. Prema pokazatelju ishoda kupališta s izvrsnom kvalitetom vode prema mjestu moguće je primijetiti napredak u prvoj godini provedbe. Tako je s početne vrijednosti od 97% u 2021. godini ostvaren pomak na 98% u 2022. godini, dok je ciljana vrijednost 99%. Obzirom da kakvoća mora iziskuje sinergiju provedbe nekoliko aktivnosti, iz priloženog rezultata razvidna je dinamika angažmana u provedbi ovog posebnog cilja.

No, rad Županije vidljiv je i iz proračunskih rashoda za zaštitu okoliša na području županije (po stanovniku). Tako su u 2021. godini rashodi iznosili 53,31 EUR (401,67 HRK) po stanovniku, dok u 2022. godini iznose 52,84 EUR (398,11 HRK). Blago smanjenje proračunskih sredstava

u području zaštite okoliša rezultat je određenih korekcija te, kao takvo, nije zabrinjavajuće. Značajna sredstva ulažu se u aktivnosti obnove postojeće i razvoj nove zelene infrastrukture, zelenih koridora i parkova te katalogizaciju javnih zelenih površina i infrastrukture. Zapuštena (*brownfield*) područja važan su razvojni resurs Šibensko-kninske županije. S tim u vezi, ulažu se sredstva u izradu baze tih područja te drugih zapuštenih i napuštenih prostora čijom će se obnovom navedeni prostori staviti u funkciju zajednice. Također, osigurava se razvoj infrastrukture za smanjenje rizika od plavljenja pomoću rješenja temeljenih na prirodi, ulaže se u razvoj lukobrana te provode edukacije o klimatskim promjenama, načinu uvođenja obnovljivih izvora energije i energetske štedljivoj gradnji. Intenzitet aktivnosti Županije na području zaštite okoliša će u sljedećim godinama rasti, rezultat čega će biti izdvajanje dodatnih proračunskih sredstava za ovu kategoriju.

12. Posebni cilj 12. Zelena i energetska tranzicija

12.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
OI.02.6.18 Stupanj recikliranja komunalnog otpada, %	12,1 (2020.)	25,0	12,1 (2020.)
OI.02.6.65 Ostvareni gubici u vodovodnoj mreži, %	50-80 (2020.)	40-50	50-80 (2022.)
OI.02.6.37 Potrošnja primarne energije, TJ	5.919,30 (2021.)	5.800,91	6.304,1 (2022.)

12.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 12

Iako se energetska intenzivnost smanjuje posljednjih godina, ona je još uvijek na nezadovoljavajućoj razini. Geografski položaj Šibensko-kninske županije i bogatstvo prirodnih resursa čine izvrsne preduvjete i potencijal za iskorištavanje snage vjetera, sunca i vode za zadovoljenje energetske potrebe iz obnovljivih izvora energije. Kroz posebni cilj 12, županija želi osigurati pristupačnu, sigurnu i kvalitetnu opskrbu energijom i spriječiti energetske gubitke, što će pridonijeti smanjenju upotrebe fosilnih goriva i emisija stakleničkih plinova, kao i ublažavanju rizika od klimatskih promjena. Zelena i energetska tranzicija ostvarit će se provedbom triju mjera:

- 12.1. Razvoj infrastrukture i poticanje korištenja obnovljivih izvora energije u privatnom i javnom sektoru;

- 12.2. Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom i poticanje prijelaza na kružno gospodarstvo;
- 12.3. Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti vodoopskrbne infrastrukture te sustava odvodnje i obrade otpadnih voda, kao i ostalih oblika komunalne infrastrukture.

Uvođenje obnovljivih izvora energije u svakodnevicu svakog građana dug je proces koji pretpostavlja postojanje dostupne i raširene infrastrukture. Nastavno na to, provode se aktivnosti razvoja infrastrukturnih rješenja, razvoja mreže punionica, potiče primjena rješenja zasnovanih na prirodi, razvijaju poticaji za uvođenje energetski učinkovitih rješenja i drugo. Posebno se ističu aktivnosti energetskog unaprjeđenja stambenog fonda i zgrada javnog sektora koji su glavni proizvođači stakleničkih plinova. Posebna pažnja posvetit će se energetske obnovi škola, dječjih vrtića i bolnica, integriranjem načela tranzicije na čišće izvore energije s protupotresnom zaštitom. Prema indikatoru koji se odnosi na potrošnju primarne energije, u 2021. godini potrošnja je iznosila 5.919,30 TJ, dok je u 2022. godini potrošnja povećana na 6.304,1 TJ. Ovakav trend rasta potrošnje primarne energije ostavlja negativan utisak na napore županije u suzbijanju takvih kretanja. Dotrajali fond stambenih zgrada i zgrada javnog sektora ostvaruje velike energetske gubitke te su građani primorani kompenzirati gubitke dodatnom potrošnjom. Županija će nastaviti kontinuirano i pojačano provoditi aktivnosti energetske tranzicije te se može očekivati da će u narednom razdoblju, završetkom energetske obnove određenog dijela fonda zgrada i provođenjem edukacijskih aktivnosti, ostvariti pozitivno kretanje prema ciljanoj vrijednosti.

Nadalje, kako bi se omogućio prijelaz na kružno gospodarstvo provode se aktivnosti povećanja djelotvornosti gospodarenja komunalnim otpadom. Pruža se podrška projektima razvoja reciklažnih dvorišta i unaprjeđenja sustava zbrinjavanja otpada, a u pogledu ilegalnih odlagališta otpada županija planira preventivne mjere i kontinuirano provodi aktivnosti sanacije. Za pokazatelj stupnja recikliranja otpada, u vrijeme izrade Godišnjeg izvješća, nisu dostupni podatci pa nije moguće mjeriti napredak u provedbi posebnog cilja 12 u ovom dijelu.

Aktivnostima u okviru mjere 12.3. teži se unaprijediti sustav javne vodoopskrbe, javne odvodnje i pročišćavanja komunalnih voda. U tom pogledu, u postupku je planiranje modernizacije i proširenja vodovodne mreže te sustava javne odvodnje, a izdvojiti će se i sredstva za nabavu uređaja za pročišćivanje komunalnih otpadnih voda. Iz tablice pokazatelja ishoda, podatci za ostvarene gubitke u vodovodnoj mreži ostaju isti kao i na početku provedbe. Obzirom da je riječ o infrastrukturnim proširenjima i prilagodbama, kratak period od početka

provedbe nije dovoljan za evidentiranje promjene. Unatoč tromosti promjene, nastaviti će se ulagati u programe smanjenja gubitaka vode iz vodoopskrbnih sustava.

13. Posebni cilj 13. Razvoj održive mobilnosti

13.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
OI.02.11.24 Ukreani i iskrncani putnici u svim lukama prema smjeru putovanja	105.172 (2020.)	200.000	381.572 (2022.)
OI.02.11.44 Broj javno dostupnih punionica za vozila na električni pogon	39 (2021.)	45	67 (2022.)

13.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 13.

Prometna povezanost nužna je sastavnica kvalitete života, ali i nezaobilazan instrument ravnomjernog razvoja svih dijelova županije. Prometna infrastruktura djeluje kohezijski jer omogućava veću protočnost dobara i usluga i bolju pristupačnost svim institucionalnim, društvenim, gospodarskim, zdravstvenim, turističkim, kulturnim i drugim sadržajima. Promet je stoga horizontalna poveznica svih gospodarskih aktivnosti i nastojanja za povećanjem kvalitete života ljudi, ali i sektor koji nudi velike prilike za stvaranje novih radnih mjesta. U tom svjetlu, posebnim ciljem 13 želi se transformirati prometna infrastruktura u inovativan, siguran i ekološki prihvatljiv prometni sustav prilagođen potrebama stanovnika županije. Navedeno se teži ostvariti provedbom sljedećih mjera:

- 13.1. Unaprjeđenje cestovnog prometa;
- 13.2. Unaprjeđenje pomorskog prometa;
- 13.3. Unaprjeđenje pješačkog i biciklističkog prometa;
- 13.4. Modernizacija i povećanje dostupnosti javnog prijevoza.

Provedbom predviđenih mjera želi se zaokruženo unaprijediti i osigurati adekvatna unutarnja i vanjska mobilnost građana i turista na području županije. Aktivnosti koje se provode u sklopu posebnog cilja 13 usredotočene su na integraciju zelenih i pametnih rješenja u svim vrstama prometa, poput razvoja ITS sustava, projekata zelenih luka, *park&boat* i *park&ride* infrastrukture, *slow mobility* projekata, nabave električnih vozila u funkciji javnog prijevoza, poticaja za električna vozila, pametnih sustava naplate javnog prijevoza. Prema tablici

pokazatelja ishoda, vrijednosti za broj javno dostupnih punionica za vozila na električni pogon ukazuju na izrazito pozitivno kretanje. U 2021. godini na području županije bilo je 39 punionica, dok je do kraja 2022. godine taj broj porastao na 67 punionica, što je premašilo ciljanu vrijednost za + 48,9%. Iz priloženog se može zaključiti kako aktivnosti modernizacije i unaprjeđenja prometne funkcionalnosti već u kratkom roku imaju potencijal ostvariti napredak.

Jedan od glavnih izazova u sektoru prometa jest uspostaviti takvu infrastrukturu koja može podnijeti velike fluktuacije građana, putnika i turista. U pogledu toga, pristupa se izgradnji i obnovi prometne infrastrukture, izgradnji interventnih helidroma na otocima i kopnu, obnovi pristaništa i komunalnih vezova, potiču projekti razvoja individualnog pomorskog prometa na otocima i priobalju, planira dodatno rasterećenje prometa kroz podzemne garaže. Također, kao ekološki prihvatljiviju alternativu, promiče se korištenje javnog prijevoza za sudjelovanje u prometu. Prema indikatoru ukrcanih i iskrcanih putnika u svim lukama prema smjeru putovanja, u 2020. godini Šibensko-kninska županija brojila je 105.172 putnika, a u 2022. godini čak 381.572 putnika. Potonja vrijednost je u ovom kratkom razdoblju provedbe prekoračila ciljanu vrijednost za + 90,8%. Prije svega, potrebno je uvažiti činjenicu kako je za početnu vrijednost izabrana 2020. godina koja je uvelike bila pod utjecajem pandemijskih zbivanja te se napredak kao takav mora uzeti sa zadržkom. Međutim, kako je ostvarena vrijednost više od 3 i pol puta veća od početne, nije pogrešno zaključiti kako se jedan dio rasta u priljevu putnika može zahvaliti aktivnostima razvoja, obnove i širenja infrastrukture, ali i primjeni pametnih rješenja u prometu, što ubrzava mobilnost te ju čini frekventnijom, funkcionalnom, poslovno-turistički privlačnom i održivom.

14. Posebni cilj 14. Poticanje ravnomjernog razvoja otoka, potpomognutih i brdsko-planinskih područja

14.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
OI.02.13.36 Broj JLS koje imaju indeks razvijenosti ispod 100	15 (2021.)	13	15 (2022.)
OI.02.13.22 Udio stanovništva koje živi na otocima u ukupnom broju stanovnika županije, %	4,1 (2021.)	4,3	4,1 (2021.)

14.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 14

Područje Šibensko-kninske županije obilježavaju velike unutarnje razlike u stupnju razvoja. S jedne strane nalazi se gospodarski i demografski razvijeno priobalje, dok s druge strane zaobalje i otoke karakterizira pad ili nepostojanje poduzetničke aktivnosti, nepovoljna demografska slika i neiskorišteni turistički potencijali. Takve razlike u stupnju razvoja prepreka su ostvarivanju lokalnih ekonomskih i životnih prilika na području županije. Iz tog razloga, ulaganja u ravnomjeran razvoj nezaobilazna su sastavnica održivog i trajnog rasta, demografskog oporavka, jačanja socijalne pravednosti i društvenog povjerenja. Kroz poseban cilj 14, županija želi uvažiti specifične razvojne poteškoće i ograničenja otoka, potpomognutih i brdsko-planinskih područja provedbom dviju mjera:

- 14.1. Poticanje revitalizacije gospodarstva i društva na otocima i razvoj pametnih otoka;
- 14.2. Poticanje revitalizacije gospodarstva i društva potpomognutih i brdsko-planinskih područja.

Aktivnostima usmjerenima na područja posebnih razvojnih potreba, nastoji se obuhvatiti sve segmente koji imaju potencijal donijeti trajni gospodarski rast, demografski oporavak i energetski i turistički procvat područja. Nastavno na to, na otocima se provode aktivnosti revitalizacije i modernizacije primarnih djelatnosti te modernizacija ribarske infrastrukture kao gospodarski segment razvoja. Uz to, poduzimaju se koraci k izgradnji interventnih helidroma kao dio otočne mobilnosti. Važnost samoodrživosti otoka naglašava se i kroz poticanje intenzivnijeg uvođenja i upotrebe obnovljivih izvora energije na otocima kako bi ih se promaknulo u pametne i energetski neovisne otoke. Jedna od važnijih aktivnosti u ovom dijelu je razvoj mreže manjih desalinizatora kako bi se aktualizirala potražnja za solarnim oblikom energije. Otoci posjeduju značajan neiskorišteni potencijal za razvoj alternativnih oblika turizma pa se, u tom smjeru, razvijaju poticaji za razvoj otočnih proizvoda, pruža podrška projektima razvoja otočne turističke destinacije i slično.

Zaokruženi pristup preslikava se i na aktivnosti u zaobalju. I ovdje se usmjerava gospodarska aktivnost na revitalizaciju potencijala primarnih djelatnosti uz povezivanje sa sektorom turizma i razvojem selektivnih oblika turizma (agroturizam, oleoturizam, gastronomski turizam, rekreativni turizam, pametna sela). Također, potiče se rad udruga usmjerenih na osmišljavanje i pružanje kulturnih sadržaja s ciljem valorizacije kulturnog naslijeđa i stavljanja istog u funkciju turizma.

I otočna područja i potpomognuta i brdsko-planinska područja Šibensko-kninske županije nalaze se prema indeksu razvijenosti ispod vrijednosti 100. Ukoliko se pogleda tablica pokazatelja ishoda, razvidno je kako kod indikatora vezanog uz broj jedinica lokalne samouprave ispod indeksa 100 nije došlo do pomaka od početne vrijednosti. Jednaka je situacija i s pokazateljem koji se odnosi na udio stanovništva koje živi na otocima u ukupnom broju stanovnika županije. Naime, nije objektivno očekivati kako će se nezadovoljavajući stupanj razvoja predmetnih područja naglo unaprijediti u kratkom vremenu provedbe. Razvojne teškoće depriviranih područja koje su prisutne već godinama zahtijevaju snažnu podršku i kontinuiranu provedbu ciljanih aktivnosti radi stvaranja pretpostavki i uvjeta za što brži oporavak te kvalitetan i perspektivan život.

15. Posebni cilj 15. Razvoj pametnih i održivih gradova i sela u kontekstu jačanja pozicije regionalnog gospodarstva

15.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početa vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
OI.02.13.09 Stanovništvo koje živi u područjima s integriranim strategijama urbanog razvoja	52.464 (2011.)	53.800	48.494 (2022.)
OI.02.14.55 Ugovorena sredstva fondova EU u BDP -u županije ⁵ , %	0 (2021.)	30	0,1 (2022.)
OI.02.4.28 Ocjena konkurentnosti županije u odnosu na EU regije ⁶ , %	55,1(2019.)	60,0	55,1 (2019.)

15.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 15

Politike usmjerene na povećanje gospodarske konkurentnosti i inovacija temelj su rasta i stvaranja radnih mjesta na cijelom području županije, a time i temelj djelotvornih politika za ravnomjeran razvoj svih područja. Takve se razvojne politike, stoga, prilagođavaju specifičnim lokalnim izazovima koji proizlaze iz razlika u gustoći naseljenosti, povezanosti s urbaniziranim središtima te razlika povezanih s prirodnim i ljudskim kapitalom. U središtu ovog posebnog cilja nalaze se nastojanja za uspostavom pametnih, učinkovitih, održivih i inovativnih

⁵ Pokazatelj se odnosi na stanje tijekom provedbe Plana.

⁶ BDP po stanovniku prema standardu kupovne moći (SKM).

ekosustava gradova i sela definiranih strateškim lancima vrijednosti. Potonje nije moguće ostvariti bez stabilne i čvrste suradnje poslovnog, znanstvenog, javnog sektora i građana.

Unutar posebnog cilja 15, provodi se sljedeća mjera:

- 15.1. Poticanje održivog razvoja urbanih područja te razvoj pametnih gradova i sela.

U središtu svih aktivnosti u okviru ove mjere nalazi se politika pametne specijalizacije. Njezin je cilj pružiti podršku gospodarskom razvoju širenjem znanja, učenja, tehnologije i inovacija radi unaprjeđenja i transformacije aktivnosti koje već postoje na području, ali i stvaranja predispozicija za uspjeh u novim aktivnostima. Nekoliko je identificiranih područja u kojima županija dosljedno provodi aktivnosti. Tako kroz podršku revitalizaciji gospodarstva i društva urbanih i ruralnih prostora, promiče se poduzetništvo i inovacije te potiče razvoj održivih i otpornih lokalnih industrija. Razvojem pametnih gradova i sela provode se aktivnosti integracije i uporabe digitalnih tehnologija radi poboljšanja učinkovitosti javnih usluga. Uz to, primjena pametnih i inovativnih rješenja prisutna je i u aktivnostima unaprjeđenja prigradske i gradske mobilnosti, održivog gospodarenja prostorom te valorizacije povijesno-kulturne baštine u funkciji očuvanja i održivog turizma. Konceptom pametnih gradova i sela, prije svega, želi se unaprijediti kvaliteta života stanovnika gradskih i ruralnih sredina. S tim u vezi, u vidu pametnih gradova primijeniti će se digitalni alati za povećanje prometne funkcionalnosti, izvršiti infrastrukturni zahvati usmjereni širenju pokrivenosti širokopojasnom mrežom, potaknuti korištenje inovativnih tehnologija za učinkovitije upravljanje infrastrukturom, pružiti podršku kružnom upravljanju urbanim prostorom i zgradama kroz primjenu načela kružnog gospodarenja u dizajnu i upravljanju, upotrebi održivih materijala te ponovne upotrebe i recikliranja materijala. Kroz razvoj pametnih sela, provode se programi jačanja digitalnih vještina stanovnika ruralnih područja, razvijaju poticaji za primjenu digitalnih tehnologija - poput dronova i pametnih senzora - u poljoprivredi kao i poticaji za intenzivnu upotrebu obnovljivih izvora energije za potrebe kućanstava i poslovanja, jača ruralna mobilnost predlaganjem programa dijeljene mobilnosti, razvijaju alternativni oblici ekoturizma.

Ako se prati napredak u provedbi posebnog cilja 15 prema tablici pokazatelja ishoda, ne može se govoriti o pozitivnim kretanjima. Prema pokazatelju broja stanovništva koje živi u područjima s integriranim strategijama urbanog razvoja, referentna početna vrijednost je ona prema Popisu stanovništva iz 2011. godine gdje iznosi 52.464 stanovnika. Prema Popisu stanovništva 2021., ostvarena vrijednost iznosi 48.494 stanovnika. Obzirom da je između dva

Popisa stanovništva zabilježen opći demografski pad, u ovom trenutku nije moguće relevantno ocijeniti provedbu posebnog cilja u ovom segmentu.

Sredstva EU fondova predstavljaju jedinstven izvor financiranja razvojne politike. Prema ugovorenim sredstvima fondova EU u BDP-u stanovnika, u 2022. godini ugovoreno je samo 0,1% sredstava. Imajući u vidu da je ovo tek početak nove financijske perspektive, za očekivati je da će aktivnosti županije na poticanju i razvijanju EU projekata te razvoju vještina i kapaciteta potrebnih za uspješnu izradu i provedbu EU projekata rezultirati značajnijim postotkom u nadolazećem razdoblju provedbe.

Za pokazatelj ocjene konkurentnosti županije u odnosu na EU regije zadnji dostupan podatak je iz 2019. godine te u trenutku izrade Godišnjeg izvješća nije moguće ocijeniti napredak provedbe posebnog cilja 15 u tom pogledu.

Zaključak

U cilju realizacije posebnih ciljeva Plana razvoja, županija je u izvještajnom razdoblju započela uspješno provoditi predviđene mjere i aktivnosti, prvenstveno jačanjem kapaciteta za provedbu, kao i razvojem potrebnih rješenja, pripremnih radnji, dokumentacije i natječaja. Za infrastrukturne zahvate u prostoru pokrenuti su natječaji za izradu projektne dokumentacije, dok su za one s gotovom projektnom dokumentacijom započeti daljnji koraci. S ciljem izjednačavanja uvjeta i kvalitete života na otocima i u zaobalju s onima u priobalju, aktivno se pristupilo radu na održivom razvoju i unaprjeđenju životnih uvjeta razvojem modela pametnih otoka i pametnih sela. Također, kako bi se prepoznali i pravodobno pripremili strateški važni projekti koje je moguće financirati sredstvima EU fondova, pristupilo se provedbi aktivnosti definiranja strateških lanaca vrijednosti.

Uvidom u napredak u provedbi definiranih posebnih ciljeva može se zaključiti kako je provedba u izvještajnom razdoblju obilježila uspješan početak implementacije Plana razvoja Šibensko-kninske županije. Primjetan napredak, u cijelosti ili djelomice, ostvaren je aktivnostima i mjerama u okviru diversifikacije gospodarstva, valorizacije kulturne baštine, vođenja zdravog i aktivnog životnog stila kroz sport i rekreaciju, unaprjeđenja kvalitete života za obitelji i mlade, digitalne transformacije, zaštite okoliša i razvoja mobilnosti. Imajući u vidu kako je riječ o samom početku provedbe te činjenicu kako su po pojedinim indikatorima ishoda ostvarene vrijednosti u 2022. godini prekoračile postavljene ciljane vrijednosti za čitavo provedbeno razdoblje, za očekivati je kako će se u nadolazećem razdoblju odlučnost i nastojanja županije

na uspješnoj provedbi povezanih aktivnosti i mjera iskazati dosljednim pozitivnim kretanjima u ostvarenim vrijednostima.

Nadalje, promjena u napretku izostala je kod posebnih ciljeva vezanih uz razvoj odgojno-obrazovnog sustava, unaprjeđivanje sustava javne uprave (iako je ovdje ostvaren i djelomičan napredak u pogledu intenziviranja aktivnosti civilnog društva), zdravstvo i socijalne usluge, jačanje otpornosti i sigurnosti, tranziciju na zeleno i energetske održivo gospodarstvo, razvoj područja specifičnih razvojnih potreba, te politiku regionalnog razvoja. Tromost promjene prema naprijed u navedenim sektorima nije obeshrabrujuća, jer je riječ o sustavima koji su dugi niz godina opterećeni izazovima otpornima na aktivnosti brzog saniranja problema. Kontinuiranim nastavkom provođenja planiranih aktivnosti i mjera, sustavnim, sveobuhvatnim pristupom nastojati će se prodrijeti u strukturu problematičnih područja i, provedbom reformskih procesa, ostvariti pozitivne promjene na dobrobit svih svojih građana.

Opći pad zabilježen je samo po indikatorima posebnog cilja 2 „Razvoj konkurentne i održive poljoprivrede i ribarstva“. No, kako je pad uvelike rezultat znakovitog utjecaja pandemijskih zbivanja i promjenjivih vremenskih uvjeta na sektor, županija optimistično gleda na zamjetan napredak u ostvarenju predmetnog posebnog cilja u nadolazećem razdoblju provedbe.

Početak provedbe generalno je tekao sukladno zadanim strateškim smjernicama. U pojedinim sektorima bilo je potrebno nadići probleme manjka dostupnih podataka, što u ovoj fazi provedbe još uvijek nije u potpunosti prevladano. Također, važan je i problem nedostatnih ljudskih kapaciteta koje je bilo potrebno ojačati kako bi se osigurala nesmetana provedba. Fluktucija u obavljanju poslova očuvala se i zadržavanjem obrasca prilagođenog načina rada – uvedenog zbog nepovoljnih okolnosti uzrokovanih pandemijom – te digitalizacijom postupaka i procesa uz korištenje dostupnih digitalnih alata za komunikaciju i rad na daljinu.

Zaključno, županija će u sljedećim godinama provedbe nastaviti aktivno provoditi sve aktivnosti i ulagati napore na izgradnji konkurentnog, poticajnog, otpornog i održivog profila regije, privlačne za ostanak, povratak i dolazak mladih ljudi i obitelji.

